

Det Anarkistiska Biblioteket

Moral

Selma Ahlgren

Selma Ahlgren
Moral
1911

Tidningen Brand #34 1911

www.anarkistiskabiblioteket.se

1911

I dagsprässen finner man så ofta små notiser om självmord - av kärlekssorg. Och är det en kvinna, så får man stundom se uttryckligen tillagt, att hon var ärbar, d. v. s. man menar att hon icke hängivit sig åt mans famntag. Sådant säger man aldrig om männen. Det finns väl ingen som kan falla på den idén att tala om »ärbara» män. Man har icke ens ett sådant begrepp i vårt allmänna medvetande.

Varför?

Ja, det må vi väl ha rätt att spörja om, i hvarje fall vi kvinnor. Hur kan man tala om ärbarhet eller icke ärbarhet för kvinnan speciellt, när det icke gäller för mannens vidkommande? Finns här väl någon som säger om mannen, att han är en fallen varelse för det han har ett barn utanför äktenskapet? Nej! Icke en gång om han har flera.

Men kvinnan, hon är en fallen hon. Och hennes medsystrar se ned på henne med ett visst medlidsamt förakt, som kan stegras till avsky, om hon har flera. Då är hon icke till att gå i sällskap med - man tar avstånd, för sitt eget ryktes skull.

Huru kommer det sig att det som är ett fel för den ena parten, som gör henne »ärelös» och ringaktad, för den andra betraktas som något naturligt och tillbörligt?

Ja, grunden till detta förhållande får man söka långt tillbaka i tiden för att få förståelse därför, så onaturligt och orimligt som det är. Uppfattningen av könsförhållandet har otvivelaktigt vuxit fram i organiskt sammanhang med privategendomens uppkomst och med religionen.

Den senare i synnerhet har utövat ett stort och djupgående inflytande, som gör sig gällande icke minst i våra dagar och som hänvisat kvinnan till en olycklig och beklagansvärd undantagsställning. Kvinnans egentliga uppgift i livet är och har alltid varit moderskapet. Det är detta som håller henne jordbunden. Släktet, som hon föder, tager hennes tid och omsorg på bekostnad av hennes andliga utveckling, medan mannen däremot varit förhållandevis fri och därigenom fått tillfälle till utveckling, att öva sin hjärna med vidlyftiga tankeexperiment, som fört honom så många gånger utöver farliga avgrunder och in i rena absurditeter.

Kristendomen är en av dessa avgrunder, som åt kvinnan berett ett hälvete på jorden. De kristna fäderna ville icke utlämna kvinnan som mannens like. De sparkade henne ständigt ned på knä i slavens ställning. Okunniga om könslivets lagar, men förnimmande dess värkningar på sig själva, kastade de skulden för alla lidanden på kvinnan. Hon blev för dem djävulen, som frestade till synd; hon var den, från vilken allt ont kom. Med ett ord, hon var oren och besmittade

mannen med sin orenhet, då han sökte henne. Men han kunde icke undvara henne. Icke ens i öknen fick den fromme, helgonet, som levde för en abstrakt idé, frid. Lika litet om han så gisslade sin arma kropp, så att blodet flöt.

Men hat och förakt samlades över kvinnan, medan mannens livliga hjärna arbetade vidare och byggde upp moralsystem, som man fordrade *hon* skulle följa.

Det är alltså icke underligt, att dessa system huvudsakligast utfallit till mannens favör - det är blott logiskt och konsekvent. Mannen skall vara kvinnans huvud, heter det. Därmed har han satt foten på hennes nacke. Och årtusenden igenom har hon känt trycket av hans häl; helt in i våra dagar och in i framtiden skall hon få känna det.

Den kristna moralen fördömer konsumgänge utom äktenskapet, men den straffar kvinnan hårdast. För icke så värst långt tillbaka i tiden hade man skampålar i kyrkan åt henne, för att förkrossa henne som en synderska. Och ännu har man namnet »oäkting» påstäplat hennes barn.

Våra allmänna moralbegrepp äro hämtade från kristendomen, men de ha dock undergått en viss förändring i det allmänna tänkesättet - det kan man märka på dubbelheten. En man kan gott tillfredsställa sin könsdrift för betalning utan att komma i dåligt rykte - en kvinna kan *icke* ta emot denna betalning utan att komma i dåligt rykte. Varför? Skall den ena parten ha rätt att anse sig bättre och ha rätt att andligen spotta henne i ansiktet för det hon tillfredsställt honom? Men detta är icke allt.

En polygamisk man kan finna förståelse, de äro ju håller icke sällsynta. Han kan komma i vilket sällskap som helst och ingen tillräknar honom det som någon stor skam.

Annorledes med den polygamiska kvinnan som blir hånad och nedracksad av både sitt eget kön och det andra.

Vad har man för rätt? Det skall väl vara moralens det! Men en moral, som icke är lika för båda könen, är en förbannelse, är och blir ofta en medvärkande orsak till brott.

Man talar så vackert om kvinnans frigörelse; men det blir aldrig annat än vackra tankar och talesätt och idéalism ut i det blå, så länge kvinnan icke är sexuellt frigjord och så länge det existerar en speciell moral för henne.

Vad vi behöva är ett allmänt erkännande av könets lika rätt; ett erkännande av kvinnans drifter lika väl som mannens, antingen hon är polygamisk eller icke. Samt en ordnad undervisning och upplysning om sexuell hygien och preventivmedel. Man förstår hur djupa rötter den gamla uppfattningen av kvinnan har och hur vitt den når, då man till och med i framtidsfolkets eget or-

gan, vår Brand nr 28, finner sådana älskliga blomster som dem under rubriken »Kvinnan i bojer».

Jag vill blott citera ett par av dem.

»O! Kvinna - maka - en privilegierad konkubin. O! Kvinna - husmoder - högst ibland husdjuren! O! Kvinna - moder åt en människa - ej själv människa.»

Det är som att höra de gamla kyska fäderna tala. Det är medeltidens natt och mannens brutala våld på kvinnan - henne som proletären borde räcka sin seniga hand till hjälp för att komma upp ur dyn; i stället för att ösa förakt över henne och därmed hålla henne nere. Kvinnan, som strider och lider för släktet, som vandrar sina fötter till blods på tillvarons skarpa stenar, som skyddar sitt barn med sin egen kropp.

Kvinnan som till »syvende och sist» dock är kärlekens källa - den tålmotiga innerliga kärleken som underkastar sig allt. Vid sidan om denna enda verkliga kärlek bleknar all annan som det tillfällighetens spel den är.